

Onderzoeksformulier spontane spraak, lezen en navertellen

2

Doel

Door middel van het *Formulier spontane spraak, lezen en navertellen* kun je bij jouw cliënt meer te weten komen over normale niet-vloeiendheden, stotter-niet-vloeiendheden en de ratio niet-vloeiendheden.

Spontane spraak, lezen en navertellen kunnen ook gebruikt worden om de *Checklist Broddelkenmerken (CBK)* in te vullen. Het afnemen van deze onderdelen kost twee minuten per onderdeel. Voor de analyse van de vloeiendheid moet je vijf minuten rekenen, voor de articulatiesnelheid eveneens vijf minuten.

Afname

Je vraagt jouw cliënt om iets spontaan te vertellen, voor te lezen of na te vertellen. Je neemt dit digitaal op. Met het invullen van het formulier start je op een willekeurig moment van het spreken. De eerste twintig woorden worden gescoord, maar niet meegenomen in de uiteindelijke beoordeling. Bij de beoordeling wordt een onderscheid gemaakt in de normale niet-vloeiendheden en de stotter-niet-vloeiendheden. Elke normale niet-vloeiendheid telt mee. De herhaling van woorden, de woorden van de interjectie en de revisie worden niet opgenomen.

Scoreformulier percentage normale en stotter-niet-vloeiendheden											
naam:			spontaan vertellen:								
datum:			navertellen Busverhaal/Portemoneeverhaal:								
lezen:			tekst:								
										type	aantal
										WH	
										WDH	
										Int	
										Rev	
										ZDH	
										NNV	
										gWH	
										Verl.	
										Blok.	
										SNV	
										RNV	

© Broddelen – Een (on)begrepen stoornis. Van Zaalen en Winkelman

Analyse en interpretatie

De zinnen die de cliënt zegt, analyseert u op soorten niet-vloeiendheden.

Voorbeeld

De cliënt zegt: *'Ik heb heb dat niet niet gedaan gisterenmorgen.'*

Ik	heb	dat	niet	gedaan	gisterenmorgen	samengevat: -6 stottervrije woorden; -2 normale niet-vloeiendheden; -1 extra broddelkenmerk
—	WH	—	WH	—	—t—	

Normale niet-vloeiendheden

Bij de normale niet-vloeiendheden kunnen de volgende categorieën onderscheiden worden:

woordherhaling (WH)	Het op een ontspannen manier in rustig tempo herhalen van een woord.
woorddeelherhaling (WDH)	Het op een ontspannen manier in rustig tempo herhalen van een deel van het woord. Bijvoorbeeld: 'and-anders'.
interjectie (Int)	Een woord of frase tussenvoegen die niet past binnen de grammaticale of linguïstische structuur. Bijvoorbeeld: 'Ik weet het echt niet meer.' of 'uh'.
revisie (REV)	Een herformulering van de uiting. Bijvoorbeeld: 'Ik ga, ik ging naar school.'
zinsdeelherhaling (ZDH)	Een herhaling van een deel van de zin. Bijvoorbeeld: 'Ik ga, ik ga, ik ga naar school.'
aantal normale niet-vloeiendheden (NNV)	Het totaal wordt bepaald door alle bovengenoemde niet-vloeiendheden bij elkaar op te tellen.

Stotter-niet-vloeiendheden

Bij de stotter-niet-vloeiendheden kunnen de volgende categorieën onderscheiden worden:

gespannen woordherhaling (GWH)	Het op een gespannen manier in een snel of dysritmisch tempo herhalen van een woord.
gedeeltelijke woordherhaling (GWH)	Het op een gespannen manier in snel of dysritmisch tempo herhalen van een deel van het woord. Bijvoorbeeld: 'and-anders'.
verlenging (V)	Het aanhouden van een klank op de articulatie- plaats. Bijvoorbeeld: 'vvvvvvvvvvvis'.
blokkade (B)	De ademstroom om een klank te produceren, stopt. Hierdoor kan de klank niet worden uitgesproken. Dit wordt gevolgd door een zeer krachtige productie van de klank. Bijvoorbeeld: '....Boek'.
stotter-niet-vloeiendheden (SNV)	Het totaal van het aantal verschillende stotter-niet-vloeiendheden zoals hierboven genoemd.

Voorbeeld

Cliënt zegt: 'Ik he-he-he-heb dat niet niet ggggedaan gismogge.'

Ik	heb	dat	niet	gedaan	gisterenmorgen	samengevat: -2 gestotterde woorden; -1 normale niet-vloeiendheid -1 extra broddelkenmerk
—	/ blokkade	—	<u>WH</u>	/ verlenging	<u>I</u>	

Ratio niet-vloeiendheden

De ratio (RNV) wordt berekend door het percentage normale niet-vloeiendheden te delen door het percentage stotter-niet-vloeiendheden.

Norm voor de ratio niet-vloeiendheden (RNV)

- ♦ $RNV < 1,0$ duidt op stotteren
- ♦ $1,0 < RNV < 3,0$ duidt op broddelstotteren
- ♦ $RNV > 3,0$ duidt op broddelen

Deze norm is gebaseerd op onderzoek van Van Zaalen e.a., (2009b, 2009c).